

Kujawska Szkoła Wyższa we Włocławku
(Cuiavian University in Wloclawek)

**PEDAGOGY
AND PSYCHOLOGY
IN THE MODERN
WORLD: THE ART
OF TEACHING
AND LEARNING**

INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE

Wloclawek, Republic of Poland
February 26-27, 2021

International scientific and practical conference «Pedagogy and Psychology in the Modern World: the art of teaching and learning»: conference proceedings, February 26–27, 2021. Vol. 2. Riga, Latvia : «Baltija Publishing». 216 pages.

ORGANISING COMMITTEE

Dr Elżbieta Nowakowska, Cuiavian University in Wloclawek;
Dr Adam Pieńkowski, Cuiavian University in Wloclawek.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

ISBN 978-9934-26-041-4

© Cuiavian University in Wloclawek, 2021

Wloclawek, Republic of Poland

February 26–27, 2021

CONTENTS

THE PHILOSOPHY OF MODERN EDUCATION. MODERN PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES AND METHODS	
Аналіз дослідницької діяльності як пріоритетного напрямку розвитку дітей старшого дошкільного віку	
Артюхова О. В.	8
Толерантність: норма і вимога сучасної освіти	
Атросенко Т. О., Бондар Т. І.	12
Психологія творчості: співпраця студентів закладів вищої художньої-дизайнерської і психологічної освіти	
Більдер Н. Т., Литвинова І. Л.	15
Організаційно-методичні аспекти дистанційного навчання майбутніх фахівців	
Василенко О. В., Галдєцька І. Г.	19
Формування літературної компетентності молодших школярів засобами критичного мислення	
Вірта С. С., Жалко Т. Й.	23
Підготовка майбутніх учителів початкової школи до формування логічного мислення учнів Нової української школи	
Григорчук Т. В.	27
Технології формування природничо-екологічної компетентності молодших школярів	
Грошовенко О. П., Пахальчук Н. О., Стахова І. А.	31
The independent work organization in foreign language teaching in higher medical education institution	
Grusha L. O.	35
Технологія критичного мислення у роботі вчителя початкової школи	
Демченко Н. М., Білоусова Н. В., Гордієнко Т. В.	38
Модель підготовки майбутніх вчителів початкової освіти в педагогічних коледжах до інтегрованого навчання учнів	
Драч І. І., Поберецька В. В.	42
Технологія кооперативного навчання на уроках української мови	
Зайцева В. В., Яремчук Н. С.	46
Методика поглибленого вивчення власних назв у рамках жанрового та стилістичного напрямів дослідження літературного твору	
Івахно Н. О.	48

Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до використання художньо-інтегративних технологій у професійній діяльності Льчук Л. П.	52
Competence-based approach to the development of information and analytical competence of higher education applicants in the process of foreign language training Karasova L. A., Kryvyeh M. L., Latysheva N. Ye.	56
Грамотний фідбек як обов'язкова складова взаємодії сучасного викладача та студента Лісова Н. О., Сивий М. Я.	60
Неформальна педагогіка як ресурс формування «м'яких» навичок у здобувачів ЗВО Мачуліна І. І., Сорокіна Л. М., Ковальова Д. В.	64
Змішане навчання в освітньому процесі вищого навчального закладу Немченко Ю. В.	67
Особистісно-розвивальний потенціал освітнього дискурсу Нечитайло І. С.	72
Застосунок Microsoft Teams як інструмент організації дистанційного навчання Савчук Г. О.	76
Smart-освіта як складова сучасного суспільства Сакуи А. В., Кадлубович Т. І., Черняк Д. С.	79
Роль інноваційних технологій у формуванні педагогічної компетентності майбутніх сімейних лікарів Степак Г. М., Ягело С. П.	81
Використання ігрових педагогічних технологій на заняттях мистецтва Ткемаладзе З. П., Золотарьова О. І.	85
Наставництво як інструмент професійного розвитку майбутнього педагога Хмельницька О. С., Ткаченко Л. В.	89
Напрями підвищення кваліфікації та самоосвіти викладача музичного мистецтва у сучасному цифровому суспільстві Яцишин І. В., Тасцька Б. І.	93

MODERN PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL TEACHING METHODS

Interactive technologies as a means of developing critical thinking at the English lessons in primary school Bliashkevka A. V., Fedorets M. A., Radion N. O.	98
Research on the methodology of teaching graphic disciplines with the purpose of developing the creative potential of higher education students Brednyova V. P., Prokhorets I. M., Mykhailenko E. V.	101
Дистанційне навчання у контексті викликів сьогодення Гончарук В. В., Гончарук В. А.	104
Проблема інтерактивного обговорення ілюстративного навчального матеріалу за умов дистанційної форми освіти Груша М. М.	107
Підготовка майбутніх вихователів з правом викладання англійської мови до реалізації педагогічного спілкування у роботі з дошкільниками Гуманкова О. С., Михайлова О. С.	110
Технологія асоціативного навчання іноземних мов: перспективи і виклики Гусак Л. Є., Гелз С. Ф., Смалько Л. Є.	114
Сучасні технології в методиці викладання української мови як іноземної Дегтярєва Т. О., Дядченко Г. В.	117
Techniki i metody optymalizacji procesów zapamiętywania i odwarzania informacji Zhdanov D. K.	121
Ігрові технології як форма альтернативних технологій навчання в системі професійної освіти Жуковська І. О.	125
Розвиток мовлення засобами мультимедіа як умова формування соціокультурної компетентності у дітей дошкільного віку Канарова О. В., Нікіренкова А. Ю.	129
The role of the «pedagogy» course in soft skills formation of non-pedagogical specialties students Meshko H. M., Meshko O. I.	133
Практичні прийоми використання подкасту у навчанні іноземної мови студентів нефілологічних спеціальностей ЗВО Моргунова Н. С., Семеново І. С., Приходько С. О.	137

3. Аналіз і узагальнення.

Підбивання підсумків є важливим етапом гри, який становить собою аналіз ходу і результатів гри, співвідношення ігрової (імітаційної) моделі і реальності, а також хід навчально-ігрової взаємодії. На цьому етапі необхідно усвідомити які навчаються: що нового дізналися (терміни, дії); чому навчилися (навички, компетенції); в чому користь для майбутньої професійної діяльності. У своїй практиці в ігровій технології частіше застосовують самооцінку учнів.

Ігрове навчання – процес мало передбачуваний і погано керований. На його протягом впливає досить велика кількість чинників: підрахувати і прорахувати взаємодію яких вельми непросто; обставини, настрої, підготовка, володіння інформацією і рівень знань здобувачів освіти, інтерес до проблеми і т.д. Однак, систематичне і цілеспрямоване використання ігрових методів може дати певні результати, як в зміні основних якостей особистості, так і в результативності навчальної діяльності. Гра породжує радість і бадьорість, надихає учнів, збагачує враженнями, допомагає мені уникнути настирливої повчальності, створює в колективі атмосферу дружності. В ході гри всі студенти непомітно для себе активізуються, захоплюються пошуками відповідей, починають міркувати, тому що становище «аутсайдера» в грі мало кого влаштовує. переможець частіше буває не той, хто більше знає, а той, у кого до того ж більше розвинена увага, хто вмів бачити, спостерігати, помічати, швидше і точніше реагувати в ігровій ситуації.

Гра – метод навчання, і з її допомогою мають вирішуватися освітні, розвивальні та виховні завдання. Використання ігрових моментів на уроках – один з варіантів підвищення мотиваційної складової. Реалізація ігрових прийомів і ситуацій при урочній формі занять відбувається за такими основними напрямками: дидактична мета ставиться перед учнями у формі ігрової задачі. Навчальна діяльність підкоряється правилам гри; навчальний матеріал використовується як засіб гри; в навчальну діяльність вноситься елемент змагання, який переводить дидактичну задачу в ігрову; успішність виконання дидактичного завдання зв'язується з ігровим результатом. Навчальною метою ігор на уроці є перевірка знань учнів, а також створення умов для самореалізації творчих можливостей учнів, прояву ними особистісних функцій. Дидактичні ігри дуже добре уживаються з «серйозним» вченням. Включення в урок ігор та ігрових моментів робить процес навчання цікавим і цікавим, створює в учнів бадьорий робочий настрій, полегшує подолання труднощів у засвоєнні навчального матеріалу.

Література:

1. Зверева Н. А. Применение современных педагогических технологий в среднем профессиональном образовании. *Иновационные педагогические технологии: материалы II Междунар. науч. конф.*, май 2015 г. Казань: Бук, 2015. С. 161-164.
2. Истомина, Н.Б. Активизация учащихся на уроках спецдисциплин: пособие для учителя. Москва: Просвещение, 2015. 63с.
3. Лапыгин, Ю.Н. Методы активного обучения: учебник и практикум для вузов, Москва: Вид. Юрайт, 2018. 248 с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-041-4-93>

РОЗВИТОК МОВЛЕННЯ ЗАСОБАМИ МУЛЬТИМЕДІА ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Канарова О. В.

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри дошкільної освіти і соціальної роботи
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

Нікіренко А. Ю.

здобувач наукового ступеня кандидата педагогічних наук
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
м. Мелітополь, Запорізька область, Україна

Відповідно до стрімких змін в освіті, сфера дошкільної педагогіки не стоїть осторонь. Сьогодення диктує оновлені вимоги до знань, навичок і вмінь сучасного дошкільника та потребує суттєво нових підходів, методів і засобів навчання. Наш світ є полікультурним простором, злагодженою соціальною системою, у якій взаємодіють представники різних культурних спільнот, тому залучення дошкільників до соціальної дійсності, виховання маленьких громадян, підготовлених жити у багатокультурному середовищі, актуальна проблема сучасної дошкільної освіти. Згідно Державній національній програмі «Освіта XXI століття» процес виховання дітей дошкільного

віку націлений на практичне оволодіння рідною мовою [4]. Безперечно, повноцінне спілкування є необхідною умовою для здійснення нормальних соціально-людських контактів, що зі свого боку, розширює уявлення дитини про навколишнє середовище та різні сфери життя. Відповідно до цього, соціокультурна компетентність є однією з основних складових комунікативної компетентності, розуміється як здатність до взаємодії у ситуаціях повсякденного життя, встановленню та підтримці соціальних контактів.

Іншими словами це вміння здійснювати вибір лінгвістичної форми і способу мовного вираження, згідно до умов акту комунікації, ситуації спілкування, цілям і намірам, соціальним і функціональним ролям партнерів по спілкуванню. Своєчасно сформована мовленнєва компетентність в дошкільному віці є головною умовою для подальшого результативного навчання в школі. Оволодіння мовленнєвою компетентністю, певною мірою регулює поведінку та допомагає спланувати адекватну участь у різних формах колективної діяльності.

Мовлення дітей шести-семи років вже досить інформативне, у ньому присутні певна логіка та послідовність викладу. Однак, повноцінне оволодіння навичками мовлення можливо тільки в умовах цілеспрямованого, методично правильно збудованого та систематичного навчання. До необхідних умов успішного формування мовленнєвої компетентності відноситься створення спеціальних мотивів, потреби у вживанні нових висловлювань, засвоєння відповідних синтаксичних засобів та вміння будувати розгорнуте повідомлення. Від стилю спілкування, від того, яке положення займає дошкільник серед ровесників залежить впевненість у собі, задоволення від взаємозв'язку з іншими. Оскільки з подальшим розширенням оточення (йдеться про шкільне життя) з'являються такі соціальні ролі, як учень і однокласник, то спілкування, взаємодія та відносини з однолітками і є тим базовим фундаментом, на якому буде відбуватися подальший розвиток особистості дитини. Чекаліна В. визначає поняття мовленнєвої компетентності, як готовність та спроможність особистості адекватно та доречно застосовувати мову в конкретних ситуаціях для комунікації з іншими [5]. Відповідно до модернізованого стандарту дошкільної освіти, відбулась трансформація змісту мовленнєвої компетентності, яка зараз, націлена на об'єднання фонетичного, лексичного, граматичного, діалогічного, та монологічного складників навчання [1]. Це є причиною активної інформатизації дошкільної освіти, що зі свого боку, є багатоплановим, ресурсомістким процесом. Означені зміни потребують готовності усіх учасників освітнього процесу до кропіткої і творчої праці. Використання інформаційно-комп'ютерних технологій надає педагогу значно ширший спектр можливостей, ніж традиційні засоби навчання, створює

сприятливі умови для формування та розвитку особистості дитини, що відповідає запитам сучасного суспільства [3]. Звичайно, всі по-різному засвоюють нові знання: деякі легше запам'ятовують матеріал, читаючи підручник, інші краще сприймають на слух. Але, без сумніву, найкращий результат досягається, якщо сприймати інформацію одночасно усіма органами чуття, тобто полісенсорно. Таку можливість нам надають мультимедійні засоби навчання. Провідною метою застосування мультимедіа на заняттях, є досягнення більш глибокого запам'ятовування навчального матеріалу через образне сприйняття, засвоєння нових лексичних понять, правильної вимови, отождолення між словом та предметом.

Дослідження багатьох вітчизняних (Ваграменко Я., Сторовой Ю., Коняєвої Л., Лапчик М., Логінової Н., Петрової Н., Роберт І., Чекаліної В., Чудової Н.) та зарубіжних (Андерсена Б., Кирмайера М., Пейперта С., Штерна В.) вчених свідчать про доцільність та необхідність впровадження в освітній процес мультимедійних технологій при формуванні мовленнєвої компетентності у дітей дошкільного віку. Під мультимедіа розуміється взаємодія візуальних і аудіо-ефектів під керуванням інтерактивного програмного забезпечення, що містить комплексне поєднання тексту, звуку і графіки, а останнім часом, все частіше зустрічається злиття анімації та відео. Така комп'ютеризація занять сприяє швидшому переходу від вербального до аудіовізуального навчання та дозволяє залучити асоціативно-мовну пам'ять. У своїй праці Сторова Ю. акцентує увагу, на тому, що використання мультимедіа, у першу чергу, сприяє підвищенню ефективності навчання. Дитині надається можливість оцінити себе на тлі діяльності інших, висувається новий об'єктивний критерій оцінки своєї діяльності, створюється можливість надати волю фантазії, зняти бар'єр страху, діти прагнуть самостійно подолати труднощі [2]. У підтвердження цього, практичні дослідження свідчать, що засвоєння знань відбувається не за потребою, а за бажанням учнів. Мультимедійні технології під час занять радісно сприймаються дітьми, а радість зі свого боку стимулює прихильність та зацікавленість навчальним предметом.

Використання комп'ютера та інтерактивного обладнання, дозволяє втримати увагу дітей упродовж усього заняття, завдяки зміні яскравих вражень від побаченого на екрані, при цьому те, що демонструється на екрані, вимагає відповідної реакції, тобто увага має не споглядальний, а мобілізуючий характер. Комп'ютерні навчальні програми дозволяють тренувати різні види мовленнєвої діяльності і поєднувати їх в різних комбінаціях, усвідомити мовні явища, що сприяють формуванню лінгвістичних здібностей, створюють комунікативні ситуації, які

наближенні до реальних та автоматизують мовні і мовленнєві навички. Інформаційно-комунікаційні технології створюють віртуальні соціокультурне і мовне середовище. Наприклад, віртуальні екскурсії надають змогу порівняти подібне та відмінне між рідною культурою та чужою, знайти різницю між традиціями та звичаями. Це вчить з повагою ставитися до іншомовної культури і з гордістю представляти свою країну.

Однак, використання мультимедіа під час занять з дітьми, повинно базуватися на суворих принципах. Таких як: принцип індивідуального підходу, аудіовізуальної наочності, доступності, міцності сформованих навичок і умінь, функціональності, комунікативної спрямованості, диференціації та інтеграції навчання. Для формування мовленнєвої компетентності за допомогою засобів ІКТ можуть використовуватися такі вправи: відтворення зв'язних висловлювань з деякою модифікацією (зміна порядку між зачином, основною частиною, кінцівкою, введенням нових дійових персонажів), складання ситуації чи розповіді (за ключовими словами, наданим планом та сюжетом), детальний опис малюнку або серії картин (з опорою на презентації в електронній формі), переказ переглянутого відео. Мультимедійні технології дозволяють дитині управляти представленням інформації, надається можливість самостійно регулювати швидкість подачі матеріалу та встановлювати необхідне число повторень для усвідомлення нових понять, що задовольняє індивідуальні потреби. За допомогою мультимедіа діти краще бачать кінцевий результат зробленого ними завдання, зацікавлені в більш швидкому і правильному виконанні поставлених педагогом задач, стають більш акуратними та сконцентрованими.

Беручи до уваги те, що соціокультурна компетентність є невід'ємною частиною комунікативної, можна сміливо заявити, що формування як соціокультурної так і мовленнєвої компетентності, неможливе без ознайомлення з мовою та менталітетом інших національностей. Виховання готовності дітей до спілкування і співпраці з людьми різних етносів, слугує формуванню культурної неупередженості, толерантності, мовного і соціокультурного такту і ввічливості. Все це забезпечує підвищений інтерес до освітньої діяльності. Саме такий підхід до навчання сприяє включенню кожної дитини у процес пізнання, роблячи навчання комфортним і успішним.

Література:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти): наказ від 12.01.2021 № 33. URL: <https://mon.gov.ua/>

storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doskylnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 13.02.21).

2. Єгорова Ю. М. Мультимедиа как средство повышения эффективности обучения в общеобразовательной школе: автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.01. Чебоксары, 2000. 195 с.

3. Коняева Л. О. Технологии групповой работы с мультимедийными ресурсами при обучении английскому языку. *Научно методический электронный журнал «Концепт»*, 2015. Т. 13. С. 2996-3000. URL: <https://ekoncept.ru/2015/85600.htm> (дата звернення: 13.02.21).

4. Про Державну національну програму «Освіта» («Україна XXI століття») (з змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 576 (576-96-п) від 29.05.96). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF#Text> (дата звернення: 13.02.21).

5. Чекаліна В. А. Формування мовленнєвої компетентності дошкільників у процесі навчання переказу літературних творів. *Стандарти дошкільної освіти: дискурс науки і практики*: матеріали всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 11 квіт. 2014 р. Київ, 2014. С. 325-331.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-041-4-94>

THE ROLE OF THE «PEDAGOGY» COURSE IN SOFT SKILLS FORMATION OF NON-PEDAGOGICAL SPECIALTIES STUDENTS

Meshko H. M.

*Doctor of Sciences in Pedagogy, Professor,
Head of the Department of Pedagogy and Education Management
Ternopil Volodymyr Hnatyuk National Pedagogical University*

Meshko O. I.

*Ph. D. in Psychology,
Associate Professor at the Department of Psychology
Ternopil Volodymyr Hnatyuk National Pedagogical University
Ternopil, Ukraine*

An important component of the professional profile and image of a modern specialist, in addition to professional skills, is soft skills. Now the interest in soft skills and the need for them has become even greater. Recently, these skills are increasingly included by employers in the list of requirements for the candidate for almost every vacancy. Today, it is not the employee who has